

INDEXUL ITĂȚII.

REVEDICĂRILE POLITICE ALE COMUNITĂȚII LGBT+ DIN ROMÂNIA

Proiect derulat de:

Cu sprijinul:

INDEXUL EGALITĂȚII

REVENDICĂRILE POLITICE ALE

COMUNITĂȚII LGBT+ DIN ROMÂNIA

Material tipărit de Agrafa Print
Octombrie 2023

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org

www.mozaiqlgbt.ro/engage-empower

CUVÂNT INTRODUCTIV

De la dezincriminarea homosexualității și scoaterea Articolului 200 din Codul Penal, statul român s-a aplecat prea puțin asupra problemelor comunității LGBT+ din România. Explicațiile sunt multiple și țin de un set complex de factori, printre care istoria dramatică a Articolului 200, atitudini sociale negative, propagarea discursului instigator la ură de către politicieni, implicarea cultelor, precum și populismul propagat de partidele politice. Comunitatea LGBT+ este una dintre cele mai discriminate, vulnerabile și marginalizate grupuri din România, iar de aici necesitatea coagulării unui set de revendicări politice.

De-a lungul ultimelor decenii, în absența protecției statului, problemele comunității LGBT+ din România s-au acumulat și au creat un cerc vicios care duce la reproducerea inegalităților sociale și generează sărăcie, excludiune și marginalizare. Comparat cu state membre ale Uniunii Europene, România se situează în subsolul oricărui clasament privind incluziunea persoanelor LGBT+. Mai mult, organizațiile societății civile devin depozitarele tuturor așteptărilor comunității LGBT+, însă nu au capacitatea de a genera schimbare sistemică.

De ce ar trebui să ne pese, totuși, de persoanele LGBT+ și incluziunea acestora? În primul rând pentru că egalitatea în drepturi este garantată de Constituția României, iar statul are o obligație pozitivă de a rezolva toate problemele sociale cu care se confruntă; este esența contractului social.

În al doilea rând, vorbim despre cetățeni plătitori de taxe care au dreptul de a fi tratați cu respect de stat. În al treilea rând, o societate democratică funcțională este o societate în care minoritățile, inclusiv persoanele LGBT+ sunt respectate și le sunt garantate drepturi egale.

În al patrulea rând, persoanele LGBT+ contribuie la bunăstarea societății în ansamblul ei. În al cincilea rând, o societate incluzivă este o societate care generează venituri și bunăstare economică.

Nu în ultimul rând, România este parte a unei comunități europene și și-a asumat o serie de valori și principii fundamentale, printre care și protecția cetățenilor LGBT+.

Tot în ultimii ani, statul român s-a văzut confruntat cu o serie de decizii judecătorești, atât la nivel european, cât și la nivel național, decizii care reiterează necesitatea ca statul să rezolve din problemele comunității LGBT+. Însă deciziile judecătorești au și ele limitele lor, iar responsabilitatea pentru schimbarea status quo-ului rămâne a decidenților politici, fie ei în legislație, în executiv sau la nivelul autorităților locale. Este nevoie de curaj politic și de dorință și putință politică pentru a genera schimbare la nivel de politici publice.

Prezentul Index vine în întâmpinarea decidenților politici prin oferirea unui roadmap, a unei agende politice care să facă lumină cu privire la revendicările politice ale comunității LGBT+ din România. Indexul este rezultatul unor consultări extinse cu comunitatea LGBT+ din numeroase orașe din România și, prin urmare, reprezintă vocile comunității LGBT+. Indexul nu este făcut în vreun birou întunecat, ci este răspunsul comunității LGBT+ la realitățile din teren.

De multe ori tematicile cele mai vizibile, cum ar fi nevoia de a legaliza parteneriatul civil, ocupă întreaga agendă politică privind tematica LGBT+. Cu toate acestea, realitățile comunității LGBT+ sunt mult mai largi decât un singur punct pe agendă. Nevoile sunt complexe și prin urmare intervenția statului trebuie să fie pe mai multe paliere.

Indexul nu se dorește a fi exhaustiv, el este doar începutul unei conversații și este un document în continuă schimbare, în funcție de context și de evoluțiile istorice, economice și sociale ale comunității LGBT+. De-a lungul anilor, ne așteptăm ca Indexul să fie completat cu noi și noi revendicări.

Venim cu acest Index în fața clasei politice, a partidelor politice și instituțiilor statului fără vreo iluzie că toate componentele sale vor fi preluate imediat și implementate. Suntem conștienți că vorbim despre un proces de durată, care presupune răbdare, negociere, adaptare. Însă de undeva trebuie să începem. Prea mult timp vocile noastre au fost ignorate, prea mult timp am fost ignorați. Sperăm ca în contextul alegerilor care urmează în anul 2024, dar și în anii următori, partidele politice să-și asume parte dintre punctele acestui Index, dovedind astfel că sunt atașate valorilor europene și cu o dorință de a se adresa tuturor cetățenilor, inclusiv celor LGBT+.

În același timp, acest Index își propune să fie și un instrument de monitorizare și advocacy, pentru a evalua progresul pe care România îl va face în anii ce urmează în materie de drepturi LGBT+. Doar punând pe masă revendicările noastre putem să comparăm și evaluăm cine ne sunt adevărații aliați și cine sunt acele entități politice care ne ignoră. Sperăm ca demersul nostru să fie un prim pas într-o conversație mai largă privind starea democrației din România.

CONTEXT

Homosexualitatea a fost dezincriminată în România în anul 2001, țara noastră fiind una dintre ultimele țări din Europa care a făcut acest pas. După revoluție, inclusiv în anii 90, persoanele LGBT+ erau vâdate, hăituite, judecate, arestate și condamnate pentru păcatul de a iubi diferit.

Ca rezultat al istoriei dramatice a statului român în relație cu comunitatea LGBT+, o serie de realități și probleme pot fi identificate în materie de integrare a persoanelor LGBT+ în societate:

- Nerecunoașterea legală a cuplurilor formate din persoane de același sex
- Lipsa unei proceduri clare, unitare și predictibile cu privire la recunoașterea juridică a identității de gen a persoanelor transgender
- Prezența în spațiul public, inclusiv în rândul politicienilor, a discursului de ură față de persoanele LGBT+
- Lipsa unor proceduri de colectare dezagregată a infracțiunilor motivate de ură având orientarea sexuală ca circumstanță agravantă
- Lipsa agravantei în Codul Penal privind identitatea de gen
- Lipsa protecției legale a persoanelor transgender în legislația antidiscriminare
- Dezinteresul față de urmărirea penală a făptuitorilor care săvârșesc infracțiuni motivate de ură
- Lipsa recunoașterii cuplurilor formate din persoane de același sex în materie de rezidență și imigrare
- Lipsa reprezentării în spațiul public a persoanelor LGBT+
- Lipsa spațiilor sigure unde persoanele LGBT+ să-și poată exprima liber identitățile, să organizeze activități, să socializeze, să se auto-organizeze
- Prezența și neadresarea fenomenului bullyingului în sistemul educațional
- Lipsa accesului la servicii de sănătate mintală
- Îngrădirea accesului la servicii medicale pentru persoanele transgender
- Îngrădirea accesului la servicii medicale și tratament pentru pacienții care trăiesc cu HIV
- Interzicerea donării de sânge pentru persoanele LGBT+
- Probleme legate de sărăcie și inegalitate socială
- Probleme legate de locuire și acces la servicii sociale pentru persoanele LGBT+ cele mai vulnerabile

METODOLOGIA INDEXULUI

Prezentul Index este rezultatul unei ample consultări cu comunitatea LGBT+ din România. În perioada octombrie 2022 - martie 2023, MozaiQ a organizat 12 întâlniri comunitare cu peste 100 de activiști în București, Cluj, Timișoara, Iași, Sibiu și Brașov. Aceste întâlniri au avut ca scop:

Procesul de consultare a fost dublat de o mapare a cadrului legislativ privind comunitatea LGBT+ din România, dar și de o analiză privind principalele decizii judecătorești pe tematică LGBT+ la nivel european (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Curtea de Justiție a Uniunii Europene) și național (Curtea Constituțională a României).

Parte a procesului de redactare a prezentului Index, a fost și o analiză a unor documente oficiale, printre care:

- Maparea realităților comunității LGBT+ din România
  - Creionarea contextului local pentru comunitatea LGBT+ din România
  - Identificarea principalelor provocări în relația cu statul a cetățenilor LGBT+
  - Creșterea nivelului de înțelegere a proceselor de funcționare a statului, a instituțiilor, a modalităților de a determina schimbare în domeniul politicilor publice
  - Creșterea nivelului de cunoaștere privind metodele de advocacy pe care cetățenii le au în relația cu statul și felul în care aceștia pot influența politicile publice
  - Definitivarea principalelor revendicări ale comunității LGBT+ din România în relația cu statul.
-
- Topul ILGA Europe Rainbow Europe privind situația legală și socială a persoanelor LGBT+ din majoritatea țărilor europene, disponibil la adresa www.rainbow-europe.org
  - Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTQ+ 2020-2025 a Comisiei Europene
  - Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027
  - Strategia națională privind promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și prevenirea și combaterea violenței domestice pentru perioada 2021-2027
  - LGBT Action Plan: Improving the lives of Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender people, plan de acțiune adoptat de Guvernul Marii Britanii în anul 2018
  - Federal 2SLGBTQI+ Action Plan. Building our future with pride, plan de acțiune adoptat de Guvernul Canadei în 2018

Analiza Indexului este una trans-sectorială, luând în calcul raportarea la mai multe domenii relevante pentru generarea de politici publice:

- Legislativul, respectiv instituția Parlamentului, în domeniul îmbunătățirii cadrului legal pentru comunitatea LGBT+, respectiv adoptarea de legi relevante, dar și în cadrul instituțiilor subordonate Parlamentului.

- Executivul, respectiv instituția Guvernului în integralitatea sa, inclusiv ministerele și instituțiile din subordinea acestora, respectiv ordonanțe de urgență, ordonanțe de guvern, hotărâri de guvern, ordine de ministru și alte acte cu putere executivă.

- Autoritățile locale, respectiv primării, consilii locale și județene, precum și Consiliul General al Municipiului București și consiliile de sector, respectiv hotărâri, rezoluții și alte acte similare.

- Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii în domeniul accesului la justiție pentru toți cetățenii, precum și respectarea tuturor drepturilor cetățenești.

- Curtea Constituțională a României ca garant al respectării drepturilor și libertăților cetățenești.

- Instituții autonome de tip universități care au rolul de creuzet pentru schimbare prin educație.

CADRUL LEGAL

În acest moment, în România, persoanele LGBT+ sunt protejate în următorul cadru legal:

- OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare - principalul act normativ în domeniul combaterii discriminării în România prin care orientarea sexuală este unul dintre criteriile protejate (nu și identitatea de gen)
- Art. 77 din Codul Penal privind circumstanța agravantă - protecția pe baza orientării sexuale (nu și a identității de gen)
- Art. 369 din Codul Penal privind incitarea la ură sau discriminare care include orientarea sexuală în lista caracteristicilor protejate recunoscute expres ca făcând parte din motivația discriminatorie (nu și identitatea de gen)
- Legea 221/2019 privind bullying-ul, care include orientarea sexuală printre criteriile protejate (nu și identitatea de gen)
- Legea 167/2020 care completează OG 137/2000 și include hărțuirea la locul de muncă, inclusiv pe criteriul orientării sexuale (nu și a identității de gen)

- Legea nr. 221/2019 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare privind combaterea violenței psihologice/bullying și Legile Educației, respectiv legea 198/2023 privind învățământul preuniversitar și legea 199/2023 privind învățământul superior
- Legea 122/2006 privind azilul care include orientarea sexuală și identitatea de gen drept criterii care pot duce la circumstanțe individuale pentru care un solicitant de azil necesită garanții procedurale speciale
- Noul Cod Civil art. 98-103 și Legea 119/1996 art. 44 privind schimbarea actelor de stare civilă pentru persoanele transgender
- Noul Cod Civil, art. 297 privind abuzul în serviciu în exercitarea unui drept pe criteriul orientării sexuale (nu și a identității de gen)

---

3. [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22languageisocode%22:\[%22ENG%22\],%22documentcollectionid%22:\[%22JUDGMENTS%22\],%22itemid%22:\[%22001-224774%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22languageisocode%22:[%22ENG%22],%22documentcollectionid%22:[%22JUDGMENTS%22],%22itemid%22:[%22001-224774%22]})

4. [https://hudoc.echr.coe.int/#{%22fulltext%22:\[%22\%2219237/16\%22%22\],%22documentcollectionid%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/#{%22fulltext%22:[%22\%2219237/16\%22%22],%22documentcollectionid%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]})

Deciziile judecătorești relevante pentru comunitatea LGBT+ din România sunt:

• **Buhuceanu și alții vs. România**, decizie a Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) privind necesitatea ca România să recunoască cuplurile gay, fie sub forma căsătoriilor gay, fie sub forma parteneriatelor civile

• **Asociația Accept și alții vs. România**, decizie a CEDO privind eșecul României de a asigura exercitarea dreptului la adunări la comunității LGBT, urmare a întreruperii difuzării unui film cu tematică LGBT+, în 2013, de către grupuri de extremă dreapta

• **M.C. și A.C. vs. România**, decizie a CEDO privind eșecul României de a proteja cetățenii LGBT+ participanți la un marș LGBT+ și refuzul autorităților în a identifica și sancționa agresorii unor cetățeni LGBT+

• **X și Y vs. România**, decizie a CEDO privind eșecul României de a recunoaște juridic identitatea de gen a unor cetățeni

• **Coman și alții vs. Inspectoratul General pentru Imigrări și Ministerul de Interne**, decizie a Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) privind recunoașterea, în scop de imigrare, a căsătoriei gay oficiată de un cetățean român, pe teritoriul unui stat al Uniunii Europene, cu un cetățean non-UE

• Decizia nr. 534 din 18 iulie 2018 a Curții Constituționale a României (CCR) privind implementarea deciziei Coman și alții vs. Inspectoratul General pentru Imigrări și Ministerul de Interne a CJUE

• Decizia nr. 907 din 16 decembrie 2020 a CCR privind neconstituționalitatea legii care interzicea discuțiile despre identitate de gen în școli și universități

• Decizia nr. 562 din 19 septembrie 2017 a CCR privind recunoașterea, în spețe penale, a cuplurilor necăsătorite formate din persoane de același sex și asimilarea acestora cuplurilor căsătorite

---

5. <https://hudoc.echr.coe.int/#%7B%22fulltext%22%3A%22CASE%20OF%20M.C.%20AND%20A.C.%20v.%20ROMANIA%22%7D%22documentcollectionid%22%3A%22GRANDCHAMBER%22%2C%22HAMBER%22%7D%22itemid%22%3A%22001-161982%22%7D%7B%7D>

6. <https://hudoc.echr.coe.int/#%7B%22itemid%22%3A%22001-207364%22%7D%7B%7D>

7. <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=202542&text=&doclang=RO&pageIndex=0&cid=6344166>

8. https://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.ftp_act?ida=153567

9. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocument/236620>

10. https://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.ftp_act?ida=147083

INDEXUL EGALITĂȚII

I. FAMILIE

**II. RECUNOAȘTEREA JURIDICĂ A
IDENTITĂȚII DE GEN**

III. ACCES LA SERVICII PUBLICE

**IV. PROTECȚIA LEGALĂ ÎMPOTRIVA
DISCRIMINĂRII**

V. SĂNĂTATE ȘI HIV

**VI. REPREZENTAREA ÎN SPAȚIUL
PUBLIC**

VII. ACCES LA JUSTIȚIE

**VIII. DOCUMENTAREA SITUAȚIEI
COMUNITĂȚII LGBT+**

IX. SIGURANȚA PERSOANELOR LGBT+

X. EDUCAȚIE

I. FAMILIE

Famiiliile LGBT+ există în societate, sunt o realitate, ele nu vor dispărea. În acest moment nu există un cadru legal pentru protecția acestor familii. România este una dintre ultimele șase țări din Uniunea Europeană care nu recunoaște cuplurile gay sub nicio formă. România a fost condamnată de Curtea de Justiție a UE și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru nerecunoașterea cuplurilor gay. Curtea Constituțională a României are două decizii prin care statutează că statul trebuie să recunoască și cuplurile gay. Proiectele de legalizare a parteneriatelor civile zac în comisiile parlamentare de ani buni, iar politicienii le ignoră. Drepturile asimilate parteneriatului civil: oficierea parteneriatelor civile în relație cu ofițerul de stare civilă, drept de moștenire în caz de deces al partenerului, dreptul de a lua decizii medicale privind partenerul, în relație cu sistemul medical, regimul bunurilor acumulate în timpul parteneriatului civil și regimul acestora în caz de separație, dreptul de a avea partenerul pe asigurarea de sănătate, drept de imigrare pentru partenerii care nu au cetățenie română, folosirea datelor parteneriatelor civile pentru calculul asigurărilor sociale, venitului minim garantat, etc., drepturi privind impozite și taxe, servicii sociale, chestiuni penale, drept de întreținere în caz de incapacitate de muncă, drepturi privind pensia de urmaș.

Solicităm:

1. Protecția constituțională a familiilor LGBT+.
2. Legalizarea parteneriatelor civile prin adoptarea Pl-x nr. 152/2019.
3. Recunoașterea familiilor transgender prin recunoașterea căsătoriilor persoanelor transgender în cazul schimbărilor de acte de stare civilă.
4. Recunoașterea familiilor gay căsătorite în afara României, în Uniunea Europeană și în afara Uniunii Europene.

II. RECUNOAȘTEREA JURIDICĂ A IDENTITĂȚII DE GEN

Persoanele transgender din România se confruntă cu un set complex de probleme ce țin de nivel de acceptare, acces pe piața muncii, acces la servicii medicale, acces la educație. Poate una dintre cele mai importante probleme are a face cu dificultatea de a le fi recunoscută legal identitatea de gen, respectiv schimbarea actelor de stare civilă, respectiv prenume, Cod Numeric Personal (CNP), markerul de sex din certificatul de naștere, buletin/ carte de identitate sau pașaport. Această dificultate în a recunoaște legal identitatea persoanelor transgender le vulnerabilizează pe acestea și mai mult la discriminare. România a fost condamnată la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cazul X și Y vs. România, Curtea decidând că România încalcă Articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, privind viața privată prin condiționarea recunoașterii juridice a identității de gen a doi bărbați transgender de anumite intervenții medicale. Mai mult, spune Curtea, România nu are o procedură clară, predictibilă, unitară de schimbare a actelor de stare civilă. Deciziile judecătorești la nivel de țară nu sunt similare, diferind de la judecător la judecător, nu există încă o jurisprudență unitară.

Solicităm:

5.Stabilirea, prin lege, a unui proces de schimbare a actelor de stare civilă (sex, prenume, Cod Numeric Personal) pentru persoanele transgender, proces care să fie unitar, clar și predictibil, în acord cu cele mai înalte standarde la nivel internațional, respectiv dreptul la autodeterminare. Acest proces ar trebui să fie făcut pe cale administrativă, și nu printr-o hotărâre judecătorească.

6.Eliminarea totală și expresă a obligativității prezentării unui certificat de la Institutul Național de Medicină Legală pentru schimbarea actelor de stare civilă.

7.Eliminarea condițiilor medicale (intervenții chirurgicale, sterilizare) pentru schimbarea actelor de stare civilă.

8.Stabilirea unor proceduri unitare, clare, predictibile și rapide pentru actualizarea documentelor persoanelor transgender în acord cu schimbarea actelor de stare civilă (diplome, certificate, numiri, etc.) în raport cu instituțiile statului.

III. ACCES LA SERVICII PUBLICE

În materie de locuire, asistență socială, servicii de sănătate mintală, persoanele LGBT+ au dificultăți în a accesa servicii sociale în relația directă cu statul român. Există un grad crescut de discriminare și atitudini homofobe/transfobe în rândul lucrătorilor sociali, iar de multe ori persoanele LGBT+ nu au capacitatea de a naviga prin hățișul birocratic privind sprijinul de la stat. Conform unui studiu MozaiQ , 66% dintre persoanele transgender au avut probleme în a acoperi costurile cu mâncarea de-a lungul ultimului an, iar 16% au fost fără o locuință tot în ultimul an. Adăposturile de urgență care există nu sunt suficiente pentru a acoperi nevoile tuturor persoanelor LGBT+, iar homofobia și transfobia sunt o realitate. Persoanele LGBT+ încă sunt concediate de la locul de muncă atunci când își fac coming out-ul.

Solicităm:

9. Asigurarea accesului liber, egal și neîngrădit al persoanelor LGBT+ la servicii sociale oferite de stat, în domenii cum ar fi locuire, indemnizații, pensii, subvenții, venit minim garantat, etc.

10. Formarea continuă a angajaților direcțiilor de asistență socială și angajaților din sistemul public de stat.

11. Înființarea de centre comunitare LGBT+ ca metodă de reducere a izolării și marginalizării persoanelor LGBT+, inclusiv adăposturi de urgență pentru persoane vulnerabile LGBT+.

12. Stabilirea unui mecanism de monitorizare privind reducerea inegalităților sociale pentru persoanele LGBT+.

13. Asigurarea accesului persoanelor LGBT+ la servicii de sănătate mintală.

IV. PROTECȚIA LEGALĂ ÎMPOTRIVA DISCRIMINĂRII

România interzice astăzi, prin OG 137/2000, discriminarea pe criteriul orientării sexuale în domenii cum ar fi educația, acces la justiție, sănătate, locuire, piața muncii. Cu toate acestea, discriminarea persistă în societate, multe dintre faptele de discriminare nefiind raportate urmare a gradului crescut de neîncredere în instituțiile statului român. Mai mult, există un grad crescut de necunoaștere a propriilor drepturi în rândul comunității LGBT+. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este instituția care amendează faptele de discriminare, însă cazurile cu privire la discriminare pe criteriul orientării sexuale sunt extrem de puține, iar pe identitate de gen nu s-a format încă o practică la nivelul acestei instituții. Persoanele transgender nu sunt protejate de actualul cadru legislativ.

Solicităm:

14. Modificarea OG 137/2000 pentru includerea expresă a identității de gen printre criteriile protejate.

15. Asigurarea exercitării libere, egale și neîngrădite a dreptului la adunări publice pentru comunitatea LGBT+.

16. Înăsprirea sancțiunilor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării atunci când constată fapte de discriminare privind comunitatea LGBT+.

17. Implementarea de campanii de informare în rândul persoanelor LGBT+ privind propriile drepturi și procesele de raportare a discriminării.

18. Modificarea art. 297 Cod Penal privind abuzul în serviciu și includerea identității de gen în lista criteriilor protejate.

V. SĂNĂTATE ȘI HIV

În sănătate, persoanele LGBT+ se confruntă deseori cu discriminare sistemică, iar această discriminare crește exponențial dacă persoana trăiește cu HIV. Necesitatea ca România să își protejeze cetățenii de discriminare, cât și să le ofere servicii adecvate de sănătate este imperioasă și urgentă. În cazul persoanelor LGBT+, nevoile specifice cu care se confruntă în materie de sănătate trebuie respectate integral, iar calitatea serviciilor să fie ridicată la nivelul Uniunii Europene. Abordarea serviciilor medicale și paramedicale trebuie realizată conform datelor științifice actuale. În cazul persoanelor transgender, acestea nu au acces la suficienți endocrinologi, iar cei care profesează nu au standarde unitare. PrEP și PEP pentru HIV nu sunt accesibile. Persoanele care trăiesc cu HIV se confruntă constant cu întreruperi de tratament. Terapia de conversie se practică pe alocuri în România, iar persoanelor LGBT+ le este interzisă donarea de sânge. În cazul persoanelor intersex, se practică încă intervențiile chirurgicale non-consensuale.

Solicităm:

19. Finanțarea, din bugetul de stat, a programelor de prevenție HIV, în acord cu Strategia națională pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție cu HIV/SIDA pentru perioada 2022—2030.

20. Asigurarea accesului, la scară largă, la PrEP (profilaxia pre-expunere) și la PEP (profilaxia post-expunere) pentru persoanele cu risc de expunere la HIV.

21. Stabilirea unor standarde unitare privind tranziția medicală a persoanelor transgender care să asigure accesul liber, egal și neîngrădit al persoanelor transgender la servicii medicale.

22. Asigurarea gratuită, liberă și egală a accesului persoanelor LGBT+ la testări și tratament privind infecțiile cu transmitere sexuală.

23. Asigurarea continuă a tratamentului pentru persoanele care trăiesc cu HIV pe perioade mai lungi de timp (3 luni în loc de lunar).

24. Interzicerea expresă, prin lege, a terapiei de conversie.

25. Eliminarea interdicției de a dona sânge pentru persoanele LGBT+ pe baza orientării sexuale și/sau identității de gen.

26. Eliminarea practicii intervențiilor chirurgicale non-consensuale în cazul persoanelor intersex.

VI. REPREZENTAREA ÎN SPAȚIUL PUBLIC

În spațiul public, comunitatea LGBT+ este lipsită de vizibilitate și reprezentare, găsindu-se de multe ori în situația de a fi portretizată într-o manieră stereotipică și care stigmatizează puternic. Spațiul public este împânzit de o retorică anti-LGBT care se poate observa în media, în spațiul online, pe stradă, folosind mesaje subversive sau nu. În acest context, se remarcă lipsa unui discurs afirmativ care să contracareze și să balanseze într-un mod echitabil discursul și reprezentarea din spațiul public. Este rolul autorităților statului și a decidenților politici de a asigura un discurs democratic și în concordanță cu valorile drepturilor omului, precum și de a susține public comunitatea LGBT+ prin diverse acțiuni care să ofere legitimitate și recunoaștere instituțională a nevoii de îndreptare a inechităților sociale și a discriminării cu care se confruntă comunitatea LGBT+.

Solicităm:

27. Stabilirea de parteneriate oficiale între autoritățile locale și festivaluri de tip Pride în toate orașele din România.

28. Arborarea, de către autorități, a steagului LGBT+ cu ocazia zile de 17 mai - Ziua Internațională de Luptă Împotriva Homofobiei, Bifobiei și Transfobiei.

29. Înființarea unui muzeu al culturii queer, aflat în subordinea fie a Ministerului Culturii, fie a autorităților locale.

30. Scuze publice din partea statului român victimelor Articolului 200, reabilitarea acestora, ștergerea cazierelor acestora și inițierea unor discuții privind compensații pentru condamnări nedrepte.

VII. ACCES LA JUSTIȚIE

Persoanele LGBT+ manifestă o neîncredere crescută în raport cu instituțiile de ordine și judicare ale statului, creionându-se o disonanță în special raportată la instituția Poliției Române. Această atitudine a fost sedimentată de multiplele ocazii în care persoane LGBT+, victime ale violenței motivate de ură și a discriminării bazată pe orientare sexuală sau identitate de gen au fost tratate brutal sau discriminatoriu de forțele de ordine române și injust de sistemul judiciar din România. Situația a fost confirmată și la nivel internațional prin hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în cauzele M.C și A.C. vs România și Asociația Accept și alții vs România. Comunitatea LGBT+ nu se simte protejată de către instituțiile de ordine ale statului, având chiar sentimente de nesiguranță în raport cu acestea. Stadiul actual al justiției din România nu ia în considerare nevoile și realitățile persoanelor LGBT+, perpetuându-se atitudini zeflemitoare, discriminatorii și de tip victim blaming.

Solicităm:

31. Formarea continuă a personalului Poliției Române, a parchetelor, a instanțelor de judecată, a CNA, a CNCD, a avocaților în domeniul infracțiunilor motivate de ură, respectiv al discursului la ură.

32. Poliția Română, Ministerul Public și Ministerul Justiției ar trebui să-și coreleze modul în care introduc infracțiunile motivate de ură în bazele lor statistice, care să permită analiza statistică a cauzelor de la înregistrarea plângerii până la soluționarea de către instanță.

33. Adoptarea unui plan național pentru combaterea discriminării persoanelor LGBT+.

34. Stabilirea unui grup de lucru în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii pentru unificarea jurisprudenței cazurilor cu tematică LGBT+.

35. Asigurarea accesului liber, egal și neîngrădit al persoanelor LGBT+ la actul de justiție.

36. Asigurarea accesului liber, egal și neîngrădit la azil pentru persoanele LGBT+ din zone unde viața acestora este pusă în pericol ca urmare a identității acestora.

VIII. DOCUMENTAREA SITUAȚIEI COMUNITĂȚII LGBT+

România se află în ipostaza de a colecta lacunare date statistice cu privire la comunitatea LGBT+, precum și în lipsa de acordare de finanțări și sprijin instituțional spre studii de cercetare asupra situației și realităților actuale ale persoanelor aparținând acestui grup. Documentarea are ca scop reflectarea într-o manieră obiectivă și autentică a unei serii de realități care pe viitor să poate fi folosită în crearea de politici publice individualizate, strategii naționale și măsuri legislative care să adreseze țintit disparitățile sociale, discriminarea și inechitatea cu care se confruntă persoanele LGBT+ în societatea românească.

Solicităm:

37. Introducerea, la recensământ, a unor categorii privind orientarea sexuală și identitatea de gen (inclusiv pentru persoanele non-binare) în formularele completate de cetățeni.

38. Înființarea unui institut de cercetare pe tema orientării sexuale și identității de gen, aflat în subordinea Parlamentului.

39. Asigurarea accesului cercetătorilor la dosarele persoanelor condamnate pe baza Articolului 200, persoanelor urmărite și filate de Securitatea comunistă pe baza orientării sexuale și/sau identității de gen.

IX. SIGURANȚA PERSOANELOR LGBT+

Persoanele LGBT+ nu se simt în siguranță pe stradă, în spațiile publice, în localuri private sau chiar în familie. Violența împotriva persoanelor LGBT+ este în continuare o realitate dură, iar autoritățile nu folosesc pârghiile pe care le au pentru a rezolva cazurile penale care le parvin în situații de violență fizică. Polițiștii, jandarmii, angajații din apărare și servicii secrete nu au cunoștințe solide privind comunitatea LGBT+ și există și cazuri de abuz în rândul acestora. Codul Penal nu include identitatea de gen printre criteriile protejate, lăsând persoanele transgender descoperite în materie de protecție legală. România a fost condamnată la CEDO pentru eșecul de a proteja persoanele LGBT+.

Solicităm:

40. Modificarea Codului Penal art. 77 privind agravanta și art. 369 privind discursul instigator la ură pentru includerea identității de gen printre criteriile protejate.

41. Implementarea deciziei CEDO în cazul M.C. și A.C. vs. România în acord cu recomandările Consiliului Europei și colectarea de date dezagregate privind infracțiunile motivate de ură.

42. Formarea continuă a polițiștilor, jandarmilor, angajaților din apărare și servicii secrete pe tematici relevante privind orientarea sexuală și identitatea de gen prin organizarea de cursuri specifice.

43. Stabilirea unor sancțiuni clare pentru acei polițiști, jandarmi, angajați din apărare și servicii secrete care nu respectă identitățile LGBT+ sau care săvârșesc acte de abuz sau violență împotriva persoanelor LGBT+.

44. Stabilirea de protocoale și standarde de colectare dezagregată a datelor privind infracțiunile motivate de ură, inclusiv în relație cu Ministerul Public și procurori.

X. EDUCAȚIE

Persoanele LGBT+ din România se confruntă cu o serie de probleme în sistemul educațional românesc. Problema bullying-ului față de persoanele LGBT+ rămâne în continuare una dintre problemele neadresate și care duce la abandon școlar. Mai mult, atât profesorii, cât și mediatorii școlari sau terapeuții nu sunt pregătiți pentru a gestiona cazuri ce au legătură cu persoanele LGBT+. Educația, în același timp, este esențială pentru a genera schimbare sistemică la nivelul societății și a garanta accesul tuturor, fără discriminare, la actul educațional. În universități există în continuare prea puține informații despre persoanele LGBT+, ceea ce înseamnă că viitorii medici și personalul din sistemul de sănătate nu sunt pregătiți pentru a gestiona cazurile LGBT+.

Solicităm:

45. Introducerea, în curricula școlară, în cadrul universităților de medicină și farmacie, a unor cursuri specifice privind tranziția medicală a persoanelor transgender.

46. Instruirea continuă a medicilor endocrinologi, psihiatri, ginecologi, urologi, infecționiști cu privire la chestiuni medicale specifice persoanelor LGBT+ (și specific transgender).

47. Introducerea, la scară largă, a educației pentru sănătate în școli și licee, pe baza unor standarde internaționale de bună practică și definirea curriculei pentru a fi adecvată vârstei de predare.

48. Formarea continuă a consilierilor școlari și terapeuților școlari pe tematica LGBT+.

49. Formarea continuă a profesorilor prin cursuri cu tematică LGBT+ despre termenii de bază în discuția despre diversitate de gen și LGBT+ ca identitate de gen, orientare romantică și sexuală, expresie de gen, norme de gen etc.

50. Introducerea, în curricula universitară, a unor cursuri privind istoria și cultura LGBT+.

51. Combaterea bullying-ului persoanelor LGBT+ în școli, licee și universități: facilități unisex în campusuri, afișarea de materiale (postere, bannere, etc.) în spațiile publice care susțin diversitatea LGBT+, informarea periodică a studenților în legătură cu serviciile de sprijin și protecție de care pot beneficia persoanele LGBT+ care se confruntă cu hărțuire, discriminare, situații dificile cauzate de homofobie/transfobie, precum și în legătură cu sancțiunile/consecințele acestora.

52. Mecanisme și proceduri care le permit studenților LGBT+ și aliaților să raporteze agresiuni bazate pe homofobie și transfobie fără riscul de a fi persecutați și discriminați.

mozai